

1. Ο ΔΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΦΑΙΣΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΜΙΝΩΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Μέσο: . . . . . ΕΘΝΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .06/04/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .06/04/2018

Σελίδα: 1

ΝΕΑ ΘΕΩΡΙΑ

**Ο Δίσκος της Φαιστού
είναι «ευαγγέλιο» της
μινωικής θρησκείας**

Ο Ουαλός γλωσσολόγος-
καθηγητής Γκάρεθ Οουενς
μιλάει στο «Εθνος» ►11

ΓΚΑΡΕΘ ΟΟΥΕΝΣ

Φανταστείτε ένα τάμα, σαν αυτά που επί αιώνες αφήνουν οι πιστοί στις εκκλησίες και στα μοναστήρια, ζητώντας συνήθως τη βοήθεια της Παναγίας για κάποιο ζήτημα υγείας. Τώρα φανταστείτε έναν λυρικό ποιητή ή συγγραφέα που ζει στην Κρήτη των μινωικών χρόνων. Ο άνθρωπος αυτός είναι και καλλιτέχνης. Πάνω σε έναν πλινο δίσκο τυπώνει με σφραγίδες μια ποιητική προσευχή, που αναφέρεται σε μια έγκυο θεότητα στην πρώτη του πλευρά. Στη δεύτερη αναφέρεται στην Αφραία, θεά που ταυτίζεται στη μινωική Κρήτη με τη Δίκτυνα, που ήταν η θεότητα του τοκετού. Εχουμε δηλαδή ταυτόχρονα ένα αντικείμενο τέχνης που είναι και ποιητική προσευχή. Ένα είδος αρχαίου «τάματος» για τη γέννηση και την εγκυμοσύνη.

Ο δίσκος αυτός είναι ο περίφημος δίσκος της Φαιστού, το «ποιητικό ευαγγέλιο της μινωικής εποχής» όπως τον αποκαλεί ο Γκάρεθ Οουενς, ο Βρετανός εκπαιδευτικός στο ΤΕΙ Κρήτης και ειδικός σε θέματα μινωικής γραφής, ο οποίος πριν από λίγες μέρες παρουσίασε αυτήν τη νέα προσέγγιση στην ερμηνεία του Δίσκου της Φαιστού σε εκδήλωση που διοργάνωσε το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης σε συνεργασία με το ΤΕΙ Κρήτης, στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών. Στην ίδια εκδήλωση, η μουσικός και φοιτήτρια του Πανεπιστημίου της Αθήνας Δέσποινα Χιωτίδου διάβασε τον δίσκο, καθώς η φωνητική απόδοση των «κρητικών περογλυφικών» έχει ολοκληρωθεί πλέον σε ποσοστό 99%, παρότι η ερμηνεία έχει φτάσει μόλις στο 50%. Ακούστηκε δηλαδή η φωνή του δίσκου, που παράλληλα είναι -με την επιφύλαξη της άγνωστης προφοράς- και η φωνή του λαού της εποχής εκείνης.

«Μου θυμίζει Σαίξπηρ»
Ο Ουαλός γλωσσολόγος, μιλώντας στο «Εθνος», τονίζει ότι η ομοιοκαταληξία και η ποιητικότητα του κειμένου που χαρακτήριζε στον δίσκο του θυμίζουν ποιήματα της Σαίξπηρ ή ακόμα και συνέτα του Σαίξπηρ, ανεξάρτητα από το νόημα, καθώς η φωνητική απόδοση βοηθάει να «ακούμε» με όλες τις αισθήσεις. Πολιτογραφημένος πλέον Έλληνας καθώς ζει στην Κρήτη σχεδόν 30 χρόνια και παντρεμένος με Ελληνίδα, ο Οουενς δεν έχει να πει σκληρές κουβέντες για τον ιδιόρρυθμο τρόπο λειτουργίας των ελληνικών πανεπιστημίων και ΤΕΙ, παρότι νωρίτερα δίδασκε στο Λονδίνο. «Το ήθελα και το επέλεξα να ζωσ επά (σ.σ.: έτσι το λέει, επαί), επειδή αγαπάω την Ελλάδα και την Κρήτη. Εχω πλέον γίνει ένας... μεσο-

Ο δίσκος ανακαλύφθηκε το 1908 από Ιταλούς ανασκαφείς και χρονολογήθηκε γύρω στα 1700 π.Χ. Σήμερα εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

«Το ήθελα και το επέλεξα να ζωσ επά (σ.σ.: έτσι το λέει, επαί), επειδή αγαπάω την Ελλάδα και την Κρήτη» λέει ο Βρετανός εκπαιδευτικός στο ΤΕΙ Κρήτης και ειδικός σε θέματα μινωικής γραφής

Ο δίσκος της Φαιστού είναι τάμα και «ευαγγέλιο»

Εξι λέξεις μιλάνε για το φως και τρεις για έγκυο θεότητα, λέει ο Ουαλός γλωσσολόγος

Στον **ΝΙΚΟ ΜΑΣΤΟΡΑ** nmastoras@ethnos.gr

γιατικός Βρετανός» λέει. Εχοντας αφοσιωθεί στη μελέτη του Δίσκου της Φαιστού για περισσότερα από δέκα χρόνια, σε συνεργασία με τον καθηγητή Φωνητικής στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης Τζον Κόουλμαν, ο Γκάρεθ Οουενς έχει προχωρήσει την ανάλυση του Δίσκου στο 99% και την ερμηνεία σε ποσοστό πάνω από 50%. Με βάση τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνά του, αποκάλυψε ότι η πιο γνωστή μινωική συλλαβική επιγραφή από την Εποχή του Χαλκού, χρονολογούμενη 500 χρόνια πριν από τον Τρωικό Πόλεμο, τον 17ο αιώνα π.Χ., αποτελεί έναν ύμνο προς την έγκυο θεότητα και τη θεότητα Αφραία. «Διαβάζουμε τον Δίσκο της Φαιστού με τις φωνητικές αξίες της Γραμμικής Β και με τη βοήθεια της συγκριτικής γλωσσολογίας, δηλαδή συγκρίνοντας με

άλλες συγγενικές γλώσσες από την ινδοευρωπαϊκή οικογένεια γλωσσών. Επίσης ορισμένες λέξεις και μια ολόκληρη πρόταση από τον Δίσκο της Φαιστού βρέθηκαν και σε άλλες μινωικές θρησκευτικές συλλαβικές επιγραφές και στο σπήλαιο του Αρκαλοχωρίου και στο Βουνό Γιούχτα δίπλα στις Αρχάνες

Ορισμένες λέξεις και μια ολόκληρη πρόταση βρέθηκαν και σε άλλες μινωικές θρησκευτικές επιγραφές

και στην Κνωσό. Οι θρησκευτικές αυτές επιγραφές εντοπίστηκαν και σε τάματα, συνεπώς οι μινωικές λέξεις που ήταν με τα μινωικά τάματα έχουν σχέση και με τη θρησκεία και με την υγεία. Στον δίσκο είναι 61 λέξεις στις δυο πλευρές και 18 στίχοι σαν συνέτα με ομοιοκα-

ταληξία. Εξι λέξεις μιλάνε για το φως και έξι λέξεις για τη δύση του φωτός. Τρεις λέξεις μιλάνε για την έγκυο θεότητα και άλλες 10 για τη θεότητα με διάφορα επίθετα» σημειώνει. Διαισθητικά, πιστεύει ότι ίσως ο Δίσκος της Φαιστού είναι ύμνος στην Ασάρτη, τη θεότητα του έρωτα.

Ποια σχέση έχει η γραφή του δίσκου με τη Γραμμική Α και τη Γραμμική Β; «Οι Γραμμικές Α και Β είναι κατά 90% ίδιες, με τη διαφορά ότι η Β εκφράζει την ελληνική και η Α τη μινωική γλώσσα, που δεν είναι ελληνική διάλεκτος αλλά ξεχωριστή γλώσσα. Έχουν και οι δύο όμως άμεση σχέση με τον δίσκο, ο οποίος είναι κι αυτός μια μινωική επιγραφή» λέει ο κ. Οουενς ●